

SPIS TREŚCI

Od Wydawnictwa	5
I Naród polski w walkach o odzyskanie niepodległości	7
O realizację programu reform u schyłku Rzeczypospolitej. Powstanie kościuszkowskie. Polskie idee narodowowyzwoleńcze w okresie napoleońskim. Powstanie listopadowe 1830—1831. Zrywy niepodległościowe w latach 1846 i 1848. Partyzancki czyn w powstaniu styczniowym 1863—1864. Polacy w walkach „Za wolność naszą i Waszą”.	
II Polska myśl socjalistyczna w dobie powstań narodowych	37
Nurt lewicowy w okresie upadku Polski. Myśl socjalistyczno-utopijna w pierwszej połowie XIX wieku. Socjaliści polscy na emigracji. Początki myśli socjalistycznej w kraju. Powstanie socjalizmu naukowego. Polska myśl socjalistyczna w latach 1848—1864. Polacy w I Międzynarodówce.	
III Ukształtowanie się polskiego proletariatu i ruchu robotniczego	57
Proces tworzenia się stosunków kapitalistycznych w czasie zaborów. Narodziny polskiej klasy robotniczej i jej sytuacja. Masowe walki klasy robotniczej. Pierwsze organizacje robotnicze i programy socjalistyczne. Emigracja socjalistyczna w Szwajcarii. Geneza i założenia programowe partii Proletariat. Działalność i znaczenie I Proletariatu.	
IV Na przełomie wieków	99
Reformizm i rewizjonizm w międzynarodowym ruchu robotniczym. Nowe prądy polityczne na ziemiach polskich. II Proletariat i Związek Robotników Polskich. Bunt łódzki 1892 roku. Utworzenie Związku Zagranicznego Socjalistów Polskich w 1892 r. Powstanie i charakter partii socjalistycznych. Partie robotnicze w latach kryzysu 1900—1903.	
V Rewolucja 1905—1907 i jej znaczenie	136
W przededniu rewolucji. Walka klasy robotniczej w latach rewolucji. Wybuch rewolucji. Powszechny strajk polityczny w styczniu—lutym 1905 r. Powstanie czerwcowe w Łodzi. Jesienne walki proletariatu polskiego. Odpływ fali rewolucyjnej. Strajk szkolny. Ruch rewolucyjny mas chłopskich. SDKPiL w okresie rewolucji. Przemiany i rozłam w PPS. Klasy posiadające w walce z siłami rewolucyjnymi. Upadek i znaczenie rewolucji.	
VI Między rewolucją a wojną	175
Kontrewolucja, represje i prześladowania. Ożywienie polityczne, wzrost aktywności klasy robotniczej. Partie robotnicze Królestwa w nowej sytuacji. Lenin na ziemi polskiej. Polskie partie robotnicze w II Międzynarodówce.	

VII Orientacje polityczne wobec wojny, rewolucji i niepodległości 195

Geneza i charakter pierwszej wojny światowej. II Międzynarodówka i lewica socjalistyczna wobec wojny. Stronnictwa i ich orientacje polityczne a taktyka władz okupacyjnych. PPS Frakcja i PPSD wobec wojny. Lewica robotnicza wobec wojny. Sytuacja klasy robotniczej. Kwestia polska na forum międzynarodowym. Partie robotnicze wobec rewolucji. Polacy w walce o zwycięstwo rewolucji socjalistycznej. Wzrost nastrojów niepodległościowo-rewolucyjnych na przełomie 1917—1918. Powstanie niepodległego państwa polskiego.

VIII Okres kształtowania się ustroju i granic niepodległego państwa polskiego (1918—1921) 234

Początki odbudowy państwa. Sytuacja międzynarodowa i nowy układ stosunków politycznych. Rady delegatów robotniczych. Utworzenie, zasady programowe i działalność KPRP. Ukształtowanie się zjednoczonej PPS. Stronnictwa polityczne. Związki zawodowe. Postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie Polski. Powstania śląskie. KPRP i PPS wobec wojny polsko-radzieckiej. Konstytucja marcowa 1921 r.

IX Ruch robotniczy w latach 1921—1923 278

Procesy integracyjne państwa polskiego. Sytuacja ekonomiczna robotników. Wyniki wyborów do Sejmu 5 XI 1922 roku. Ewolucja programu KPRP — uchwały II Zjazdu. Ruch socjalistyczny. Barykady w Krakowie.

X KPP i PPS w latach polityki stabilizacyjnej 297

Polityka stabilizacyjna rządu Grabskiego. Sytuacja i walki masowe klasy robotniczej. Międzynarodowy ruch robotniczy i KPRP po śmierci Lenina. III Zjazd i IV Konferencja KPP. PPS a polityka stabilizacyjna rządu. Utworzenie i założenia programowe Związku Młodzieży Komunistycznej i Organizacji Młodzieży TUR. Sytuacja międzynarodowa i wewnętrzna u progu przewrotu majowego.

XI Partie robotnicze wobec przewrotu majowego i rządów sanacyjnych (maj 1926 r. — listopad 1930 r.) 317

Przewrót majowy 1926 r. i jego geneza. KPP i PPS wobec przewrotu Piłsudskiego. Oblicze rządów pomajowych. Sytuacja gospodarcza kraju. Opozycja parlamentarna. Centrolew. Sytuacja wewnątrzpartyjna i działalność KPP.

XII Lata kryzysu i depresji (1929—1935) 332

Wielki kryzys świata kapitalistycznego i jego polityczne konsekwencje. Rozmiary kryzysu w Polsce. Z pozycji siły. Polityka zagraniczna. Sytuacja społeczna i walki klasowe. KPP i PPS, KZMP i OMTUR w latach kryzysu. Walka o jednolity front klasy robotniczej.

XIII Przed drugą wojną światową 357

Świat w przededniu wojny. VII Kongres Kominternu. Ożywienie gospodarcze (COP). Stosunki polityczne w kraju. Walka KPP o front ludowy. Strajki robotnicze i chłopskie w latach 1936—1937. Deklaracja Praw Młodego Pokolenia. Rozwiązanie KPP. Ruch robotniczy wobec ofensywy pracy i w obronie zagrożonej niepodległości.

XIV Agresja III Rzeszy na Polskę początkiem drugiej wojny światowej. Polityka okupanta	381
Wybuch wojny niemiecko-polskiej. Pierwsza faza wojny obronnej. Działania obronne w głębi kraju. Komuniści i socjaliści wobec najazdu niemieckiego. Walki ostatnich ugrupowań i ośrodków oporu. Rząd emigracyjny gen. W. Sikorskiego. Sytuacja międzynarodowa i działania wojenne (wrzesień 1939 r. — czerwiec 1941 r.). Polityka okupanta na ziemiach polskich. Eksterminacja ludności.	
XV Ruch robotniczy w warunkach okupacji (wrzesień 1939 r. — czerwiec 1941 r.)	413
Geneza i kształtowanie się polskiego ruchu oporu. Komuniści po klęsce wrześniowej. Konspiracja socjalistyczna. Lewicowy ruch młodzieżowy.	
XVI Powstanie Polskiej Partii Robotniczej i jej założenia programowe (czerwiec 1941 r. — marzec 1943 r.)	430
Agresja III Rzeszy przeciwko ZSRR zwrotnym punktem w przebiegu II wojny. Polska konspiracja wobec wojny niemiecko-radzieckiej. Układ polsko-radziecki z 30 lipca 1941 r. Komuniści w przededniu powstania Polskiej Partii Robotniczej. Powstanie, struktura i wpływy Polskiej Partii Robotniczej. Założenia ideowe i program działania PPR. Utworzenie i rozwój Gwardii Ludowej. Sytuacja w ruchu socjalistycznym.	
XVII Konsolidacja sił ludowodemokratycznych (kwiecień — grudzień 1943 r.)	461
Dalsze umocnienie się koalicji antyhitlerowskiej i jej sukcesy militarne. Sytuacja w podziemiu po zerwaniu polsko-radzieckich stosunków dyplomatycznych. Zmiany w ruchu socjalistycznym. Utworzenie Robotniczej Partii Polskich Socjalistów. Komuniści polscy w Związku Radzieckim. Utworzenie ZPP i I DP im. T. Kościuszki. Powstanie i działalność Związku Walki Młodych. Ruch oporu. Walki partyzanckie. Koncepcja demokratycznego frontu narodowego. Deklaracja programowa PPR z listopada 1943 r. Rozłam w RPPS, utworzenie się jednolitofrontowej grupy socjalistycznej. Koncepcja polityczna powołania Krajowej Rady Narodowej (grudzień 1943 r.)	
XVIII PPR kierowniczą siłą walki o niepodległość i władzę ludu	485
Utworzenie i deklaracja programowa Krajowej Rady Narodowej. Proces tworzenia obozu ludowodemokratycznego w pierwszej połowie 1944 r. Działalność komunistów polskich w Związku Radzieckim. Delegacja KRN w Moskwie. Wpływ działalności PPR i KRN na sytuację w ruchu socjalistycznym. Walka ZWM o front młodego pokolenia. Działania zbrojne AL w 1944 roku.	
XIX Rola PPR i PPS w kształtowaniu się ludowego państwa polskiego	506
Formowanie się władzy ludowej. Manifest PKWN. Powstanie warszawskie. Rozwój partii robotniczych i zasady ich działania. Działalność władzy ludowej w okresie PKWN. Wyzwolenie ziem polskich w 1945 roku. Zmiany w układzie sił politycznych — rozwój PPR, PPS, ZWM i OMTUR	

w pierwszej połowie 1945 r. Działalność władzy ludowej w okresie Rządu Tymczasowego. Powstanie Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej. Po-
wrót Polski na ziemie zachodnie i północne.

XX Walka partii robotniczych o utrwalenie władzy ludowej (lipiec 1945 r. — styczeń 1947 r.) 554

Sytuacja polityczna po utworzeniu Rządu Jedności Narodowej. Walka PPR o jedność działania sił demokratycznych. Uchwały I Zjazdu PPR (6—13 grudnia 1945 r.). Przeciw usiłowaniom reprywatyzacji, ustawa o nacjonalizacji przemysłu. Rola partii robotniczych i organizacji społecznych w akcji osiedleńczej na ziemiach zachodnich i północnych. Początki odbudowy i rekonstrukcji gospodarczej. Referendum ludowe 30 czerwca 1946 roku. Atmosfera polityczna przed wyborami. Wybory do Sejmu Ustawodawczego 19 stycznia 1947 roku.

XXI Od demokracji ludowej do socjalistycznej. Utworzenie PZPR (styczeń 1947 r. — grudzień 1948 r.) 588

Sytuacja polityczna po wyborach. Umocnienie wpływów partii robotniczych. Główne założenia planu 3-letniego. Bitwa o handel. Zmiany w sytuacji międzynarodowej. Szczeliny w koalicji antyhitlerowskiej. Dyskusja wokół kwestii zjednoczenia PPR i PPS. Decyzja o zjednoczeniu PPR i PPS. Powołanie komisji problemowych i ich zadania. Czerwcowe plenum KC PPR o jedności organicznej. Zwrot w polityce PPR na lipcowym plenum Komitetu Centralnego. Zjednoczenie ruchu młodzieżowego. Utworzenie Związku Młodzieży Polskiej. W nowym klimacie. Przed kongresem zjednoczeniowym. Utworzenie PZPR. Założenia ideowo-polityczne i statutowo-organizacyjne. Program przeobrażeń socjalistycznych, założenia planu 6-letniego.

Literatura uzupełniająca	653
Indeks nazwisk	657
Indeks partii i stronnictw politycznych, organizacji i stowarzyszeń społecznych, grup i formacji wojskowych (w konspiracji)	669